

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

УДК 340.113:811.161.2

DOI: <https://doi.org/10.32631/v.2023.3.20>

Сергій Петрович Гіренко,

*кандидат педагогічних наук, доцент,
Харківський національний університет внутрішніх справ,
факультет № 2 (заступник декана);*

 <https://orcid.org/0000-0002-4871-5481>,
e-mail: girenko11@ukr.net;

Олена Борисівна Оверчук,

*кандидат філологічних наук,
Харківський національний університет внутрішніх справ,
кафедра українознавства (старший викладач);*

 <https://orcid.org/0000-0003-4859-0452>,
e-mail: elenaovercuk@gmail.com;

Вікторія Анатоліївна Перцева,

*кандидат філологічних наук, доцент,
Харківський національний університет внутрішніх справ,
кафедра українознавства (доцент);*

 <https://orcid.org/0000-0002-5203-761X>,
e-mail: victoria.p@ukr.net

ЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ ПРАВА: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Статтю присвячено теоретичному аналізу наукового доробку з проблем лінгвістичних особливостей мови права. Розглянуто лінгвістичний аспект законотворчості, зокрема питання впорядкування юридичної термінології, пошуку міжмовних еквівалентів; окреслено необхідність поєднання теоретичних і прикладних методів як запоруку успіху якісної лінгвістичної експертизи юридичних текстів. Приділено увагу питанню наукового рецензування, опрацьовано проблемні підходи до семантико-текстуальної експертизи юридичних текстів, її позитивні й негативні наслідки. На підставі проведеного аналізу виокремлено основні вектори розвитку вітчизняної та зарубіжної юриспруденції з проекцією на лінгвістику права.

Ключові слова: мова права, юридична лінгвістика, юридичний текст, юридична термінологія, лінгвістична експертиза.

Оглядова стаття

Постановка проблеми

Правовий досвід людства, його мислення на кожному історичному етапі обов'язково фіксується за допомогою мови. Адже мова як специфічний засіб концептуалізації світу створює самостійний змістовний каркас, який, вербалізуючи характерні поняття права, робить їх зрозумілими для всіх носіїв. Право є специфічною формою свідомості, яка регулює соціальні відносини й реалізується в мові. Ця знакова система, що складається з вербальних і невербальних правових знаків, функціонує в певному соціокультурному просторі, на думку М. Любченко, на мовному рівні «відтворює найбільш значущі пріоритети правової спільноти, представляє волю суспільства, формує відповідні соціальні цінності у його членів, а отже, й орієнтири правової політики держави» [1, с. 12].

Право та мова впливають, збагачують і корегують одне одного. Як зазначає О. Косаренко, право за своїм походженням пов'язане з мовою – воно об'єктивується в мові та через мову пізнається [2, с. 213], воно оперує правилами у вигляді правової мови, адже право – це особлива форма життя. Оскільки за допомогою мови опановують не лише галузь права, а й аналізують юридичні явища, з якими стикаються практично у всіх сферах життя, то фундаментальні та прикладні проблеми, що виникають на їх перетині, потребують комплексного дослідницького підходу.

У сучасній науці доволі чітко окреслено основні вектори розвитку юридичної лінгвістики, зокрема законотворчість, юридичне тлумачення, юридична термінологія, юридична техніка, семантико-текстуальна експертиза, переклад і редагування юридичних текстів тощо. У межах юридичної лінгвістики вже існують наукові школи й методології, що враховують природничо-мовні, юридично-лінгвістичні та власне правові аспекти. Водночас низка теоретичних та методологічних питань і тепер потребує детального вивчення.

Одним із важливих напрямів сучасної юридичної лінгвістики, що набув вагомого значення, є комплексне дослідження питання вивчення мови права як специфічної форми реалізації мови. Адже детальний аналіз і опис цієї цілісної, незалежної та певною мірою закритої семантичної системи стає для сучасної юридичної науки все більш актуальним. Попри існування різних підходів до визначення, мова права більшістю зарубіжних та українських дослідників аналізується в межах інтеграції теоретичних і прикладних аспектів та розглядається насамперед як засіб, за допомогою якого законодавець доводить до громадськості зміст своїх рішень і переваги волевиявлення, тобто як мова нормативно-правових і законодавчих актів. До того ж у зв'язку зі збільшенням кількості та обсягу нормативно-правових актів зараз особливо актуальною стає проблема забезпечення

юридичної доцільності, доступності, зрозумілості та структурованості юридичних текстів, а також питання вдосконалення прийомів і способів роботи з ними.

Стан дослідження проблеми

Лінгвістичні аспекти права були об'єктом дослідження відомих українських і зарубіжних мовознавців та юристів, серед яких Н. Артикуца, Д. Баранник, О. Білоусова, В. Власенко, О. Галяшин, М. Горбаневський, Дж. Гумперц, Е. Дерді, Ю. Зайцев, Н. Калінін, В. Ковальський, І. Кузінцев, М. Любченко, Д. Лук'янов, А. Марахова, О. Піголкіна, Ю. Прадід, А. Просяна, Ж. Серве, В. Сімонок, І. Усенко, Х. Хаман, З. Харрис, С. Хижняк, Дж. Холл, К. Шутрін, О. Юрчук та ін.

Актуальні проблеми юридичної лінгвістики завжди перебували в центрі уваги наукових розвідок зарубіжних учених, дослідження яких, безперечно, є значним внеском в її розвиток та спрямовані на висвітлення мови як фактора виокремлення правових систем, особливостей взаємозв'язку мови і права [3; 4; 5], мовної політики в сучасному світі в аспекті статусу мов [5; 6], проблеми екології мови [6] тощо.

Розглядаючи правову дійсність як особливу знакову систему, що є засобом фіксації законодавчої та правозастосовної діяльності, більшість вітчизняних науковців зосереджується на дослідженні питань взаємодії права та мови, їх систематизації, теоретичних засад правотворчості [7; 8; 9; 10; 11; 12; 13]; визначенні правового статусу мови та субнаціональних правових систем [14; 15; 16]; проявах мовної політики [17]; термінології права [1; 18; 19; 20]; юридичній техніці як засобу вдосконалення правничих текстів [11; 21]; особливостях перекладу юридичних текстів [22].

Право й мова тісно взаємодіють у державній, соціально-правовій, професійній і приватній сферах. До того ж мова права є об'єктом інтегративного дослідження як юридичних, так і лінгвістичних наук, кожна з яких досліджує вербальне втілення правової думки крізь призму свого категоріального апарату. Така міждисциплінарна спрямованість мови права потребує комплексного підходу щодо її подальшого наукового вивчення, який зі свого боку передбачає необхідність детального теоретичного аналізу наукового доробку з проблем лінгвістичних особливостей права, висвітлення окремих дискусійних проблем, зокрема пов'язаних із впорядкуванням юридичної термінології, перекладом юридичних текстів та їх лінгвістичною експертизою тощо.

Мета і завдання дослідження

Мета статті полягає в узагальненні наукових розвідок, які проведено в системі координат «мова й право», а також у виявленні

лінгвістичних проблем, пов'язаних із мовою права, та шляхів їх вирішення.

Мета дослідження передбачає вирішення таких завдань: проаналізувати лінгвістичні та правові розвідки з означеної проблеми; виокремити основні вектори розвитку вітчизняної і зарубіжної юриспруденції з проєкцією на лінгвістику права; розглянути питання впорядкування юридичної термінології, пошуку міжмовних еквівалентів і створення словників юридичних термінів; охарактеризувати проблеми поєднання теоретичних і прикладних методів для якісної лінгвістичної експертизи юридичних текстів; дослідити позитивні й негативні наслідки семантико-текстуальних лінгвістичних експертиз юридичних текстів; окреслити дискусійні питання та обґрунтувати необхідність комплексного підходу до їхнього подальшого вивчення.

Наукова новизна дослідження

Зараз перед сучасною юридичною лінгвістикою гостро постало питання щодо вироблення особливої методології, яка враховуватиме як природничо-мовні, юридико-лінгвістичні, так і власне правові аспекти. У статті використано метод аналізу теоретичних джерел, дотичних до теми дослідження, який передбачає збір і вилучення наукової інформації, що належить до групи емпіричних методів наукового пізнання, а також обробку й аналіз отриманих даних, що належить до методів теоретичного пізнання. На підставі аналізу досліджень, які мають теоретичне й практичне значення для розвитку сучасної юридико-лінгвістичної системи знань, розглянуто питання комплексного вивчення права й мови як єдиної знакової системи, обґрунтовано доцільність розширення предметної галузі, що виходить за межі суто лінгвістичного аналізу мови права й створення єдиного науково-дослідницького простору в системі координат «мова й право».

Виклад основного матеріалу

У юридико-лінгвістичних працях останніх десятиліть особливої актуальності набуло питання розроблення концепції співвідношення права й мови та способів відображення в останній правових реалій. Право й мова, безумовно, є упорядкованими системами. Проте попри наявну в науці традицію їх тлумачення як систем, що мають однакову концептуальну форму, право й мову слід розрізняти, не заперечуючи тісних зв'язків між ними. Системність цих феноменів має різну природу: мова – це соціальне явище, що існує незалежно від волі людини у вигляді об'єктивної реальності; право ж, навпаки, є суб'єктивною моделлю реальності; тобто мова як система має дескриптивний характер, а право – конструктивний.

У мові відбуваються постійні трансформації, різні перехідні процеси на лексичному, морфологічному, граматичному рівнях, вона є

гнучкою, динамічною системою. Право натомість – більш міцна, нормативна, консервативна система, структурні елементи якої зумовлені волею держави. Таким чином, зв'язки між елементами мовної системи, якщо порівняти з елементами правової, мають більш «вільний», хаотичний характер.

Завдяки засобам мови правозастосовник має можливість впливати на мислення й поведінку людей. Як зауважує Е. Дерді, «мова і право виникають, щоб керувати діяльністю людей, а для того, щоб здійснювати це ефективно, засоби керування повинні бути співвіднесені зі світом предметної діяльності людини» [19, с. 58]. До того ж від рівня відповідності граматичним нормам і стилістичної майстерності мови залежить ступінь інформаційного впливу права на суспільство і, як результат, ефективність правового регулювання. Наприклад, мова виконує функцію правового регулювання під час розгляду питань встановлення предмета авторського права, проведення експертиз у справах про захист честі, гідності та ділової репутації особи, законодавчого закріплення статусу мови (державної, офіційної, мови міжнародного спілкування) тощо. З огляду на це постає проблема розгляду методики лінгвістичного аналізу юридичних текстів, яка передбачає використання методів лексикографічного, семантичного, концептуального, семантико-синтаксичного, компонентного, граматичного аналізів, а також методу аналізу пресупозицій.

Метод лексикографічного аналізу застосовують при дослідженні лексикографічних даних, оскільки саме словникові джерела допомагають створити первинне уявлення про правові реалії та мовні засоби, завдяки яким вони вербалізуються. Семантичний аналіз спрямований на експлікацію семантичної структури слова, уточнення денотативних, сигніфікативних і конотативних значень, що її реалізують. Метод семантико-синтаксичного аналізу дозволяє визначити значення слів, словосполучень, речень у контексті всього висловлювання.

Однак традиційні наукові підходи до вивчення юридичної мови не враховують усієї природи права. Дослідити всі аспекти цього явища, виявити, пояснити та передбачити процеси категоризації права, відображені в мові у вигляді понятійної системи, можна за допомогою концептуального аналізу. Цей аналіз орієнтований на пошук загальних правових концептів і зводиться до їх цілісного опису в усіх вербальних і невербальних формах з метою виявлення внутрішніх зв'язків між усіма їх складовими. Для сегментації ядерної та периферійної частин мовного знаку та диференціації семного складу в межах аналізованої мікросистеми застосовується метод компонентного аналізу. Це дозволяє розширити уявлення носіїв правової свідомості про приховані понятійні прошарки аналізованих мовних знаків. Під час дослідження семантико-синтаксичної структури правових

текстів може бути використаний метод граматичного аналізу речень, а для визначення спільного компонента знань продуцента й реципієнта – метод аналізу пресупозицій.

Перераховані методи лінгвістичного аналізу юридичних текстів дослідник застосовує окремо або в комплексі. Попри розмаїття підходів й інструментів цих методів, всі вони покликані якнайбільше мінімізувати елемент суб'єктивності, який неможливо оминати під час лінгвістичної експертизи правових текстів, щоб надати їм більш об'єктивної правової оцінки.

На думку В. Лебеденка, зараз «постає проблема юридично-технічної досконалості нормативно-правових актів і можливості їх практичної реалізації. Останнє, як відомо, досягається через послідовне, логічне та відповідне використання юридичних прийомів, засобів, способів і дотримання певних правил щодо розробки, складання та оформлення нормативно-правових документів, що в теорії права отримало назву юридична техніка» [21, с. 53].

У процесі формування правових норм юридична техніка застосовується для адекватного вираження наміру законодавця, тобто для того, щоб зробити його зрозумілим не лише для фахівців, а й для звичайних носіїв правової свідомості. Рівень юридичної техніки залежить від стану правової культури суспільства й гарантує ефективність права та дотримання законності. Залежно від юридичної сили та призначення нормативних правових актів можна виокремити три види юридичної техніки: законодавчу, правозастосовну та інтерпретаційну [15, с. 11].

Правила, засоби та прийоми *законодавчої* техніки унеможливають двозначність юридичних формулювань, суперечливість нормативно-правових актів. *Правозастосовна* техніка містить низку правил, прийомів і засобів формулювання та ухвалення індивідуально-правових актів. Засоби *інтерпретаційної* техніки використовують для роз'яснення змісту правових норм, рекомендацій щодо їхнього застосування.

Безсумнівно, усунення «напруження» між планом вираження і планом змісту нормативно-правових актів повинно сприяти правильній інтерпретації намірів законодавця користувачами права. На стадії підготовки текстів права необхідно проводити «перлокутивну експертизу», спрямовану на оцінку доступності цього тексту, адже казуїстичність юридичної мови – це загальноправова проблема [14]. Значною мірою це зумовлено не лише недосконалістю юридичної техніки, а й взаємодією ірраціональних і раціональних принципів, які характеризують мову права. Ця взаємодія найбільше простежується в юридичній термінології.

Одним із ключових чинників формування юридичної термінології є внутрішня політика держави. Домінантні політичні настанови та тенденції суспільних відносин сприяють появі та закріпленню у вжитку відповідних значень, які потім можуть бути кодифіковані, а в разі зміни політичних обставин – реінтерпретовані [20]. Виходячи з твердження Е. Скороходька, різниця між терміном і «звичайним» словом полягає в тому, що термінові притаманні певні риси, відсутні в загальноживаному слові. Теоретично слово може бути терміном тільки за умови виведення його з лексико-семантичної системи загальнолітературної мови і уведення в систему термінів [20, с. 68].

Під час роботи над юридичними текстами правозастосовники стикаються з багатьма проблемами, а саме: недостатньою впорядкованістю термінів; наявністю дублетів, синонімів, омонімів, полісемії; відсутністю точних визначень у відповідних нормативно-правових актах. Наприклад, лінгвісти та юристи наголошують на необхідності аналізу неусталених і семантично суміжних юридичних термінів, якот: «контроль», «нагляд» та «контрольно-наглядова діяльність»; «близькі родичі» й «близькі особи»; «міжнародні економічні злочини» й «економічні злочини в міжнародному кримінальному праві» тощо [1; 9; 18].

Надважливо сьогодні розробити спеціальні джерела, які б використовувались експертами під час роботи з юридичними текстами. Правовий дискурс вимагає вживання допустимих у юридичній практиці лексичних одиниць. У цьому контексті набуває актуальності розроблення нових та вдосконалення чинних галузевих стандартів і тезаурусів, адже перед сучасною юридичною лінгвістикою стоїть важливе завдання оновлення й удосконалення словників та розробки нових підходів до реалізації функціонально-еквівалентних перекладів текстів права. На жаль, наявні галузеві словники не завжди містять оптимальний еквівалент перекладу юридичного терміна. Тому науковці, акцентуючи увагу на недоліках дослівного перекладу, шукають нові способи відтворення юридичної термінології, які б враховували специфіку національних правових систем, особливості відповідної галузі правового регулювання на підставі міждисциплінарної взаємодії права й мови. Досліджуючи джерела формування та особливості національної юридичної термінології, варто зважати також на «культурне підґрунтя», розглядати її не лише в синхронно-порівняльному, а й у діахронічному аспектах.

Дотепер більшість тлумачних словників сучасної української літературної мови орієнтовані на нормативну лексику і не фіксують її цілі прошарки, серед яких є й інвективна лексика. У цьому контексті важливим завданням лінгвістичної експертизи є уникнення невинновданної неоднозначності у тлумаченні поняття «непристойна мовна форма». Зазвичай під цим терміном розуміють слова й вирази,

які на певному етапі розвитку суспільства належать до нецензурної лексики [15]. Характерною ознакою такої лексики є її небажане вживання в офіційно-діловій і науковій сферах. Тому сучасний словник мови права, призначений для вирішення експертних завдань, має враховувати юридично значущі обставини використання нецензурної лексики, тобто стилістичні варіації, що повинні відображати градацію інвективності. Це надасть необхідні умови для більш легітимної лінгвістичної експертизи юридичних текстів. При цьому слід брати до уваги можливі культурні трансформації інвективної лексики, а також дескриптивні висловлювання, які потребують уточнення суб'єкта негативної інформації й оцінки їхньої доречності в досліджуваному правовому контексті. Окрім того, важливим для лінгвістичної експертизи юридичних текстів є аналіз мовленнєвого акту задля ідентифікації різновидів погроз та їх диференціації з семантично й емотивно подібними комунікативними намірами попередження, остраху, застереження, ненависті, прокляття тощо.

Висновки

Отже, лінгвістичний аспект законотворчості, зокрема питання впорядкування юридичної термінології, пошуку міжмовних еквівалентів, створення словників юридичних термінів, проблема необхідності поєднання теоретичних і прикладних методів для якісної лінгвістичної експертизи юридичних текстів, попри їх розробленість, залишаються актуальними. Сьогодні забезпечення постійного діалогу між лінгвістами й юристами, між теоретиками та фахівцями-практиками є надважливим. Така співпраця сприятиме демаркації основних розділів юридичної лінгвістики й надасть змогу охопити весь спектр «напруження», яке виникає на перетині мови та права, окреслити міждисциплінарні вектори їхнього зіткнення. Також особливого значення в умовах інформаційних війн і численних транснаціональних загроз є створення спільного з іноземними колегами науково-дослідницького простору в системі координат «мова й право», у чому ми вбачаємо перспективу подальших досліджень.

Список бібліографічних посилань: 1. Любченко М. І. Юридична термінологія: поняття, особливості, види : монографія. Харків : ТОВ «Видавництво права людини», 2015. 280 с. 2. Косаренко О. І. Мовні норми та закономірності в системі права. *Вісник Академії адвокатури України*. 2011. № 2 (21). С. 213–218. 3. Gumperz J. J. A Postscript: Style and Identity in Interactional Sociolinguistics // *Style and Social Identities. Alternative Approaches to Linguistic Heterogeneity*. Berlin ; New York, 2007. Pp. 477–501. 4. Namann H. Strukturierende Rechtslehre als juristische Sprachtheorie // *Handbuch Sprache im Recht / ed. by E. Felder, F. Vogel*. Berlin ; Boston : De Gruyter, 2017. Pp. 175–185. 5. Harris Z. S. Discourse analysis: A sample text. *Language*. 1952. Vol. 28, No. 4. Pp. 474–494. DOI: <https://>

doi.org/10.2307/409683. **6.** Раду А. Мовна екологія: напрями та проблеми дослідження. *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах*. 2013. № 27. С. 191–197. **7.** Артикуца Н. В. Юридична лінгвістика як новий перспективний напрям міждисциплінарних досліджень // Києво-Могилянська академія : сайт. URL: <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/2461> (дата звернення: 10.07.2023). **8.** Бехруз Х. Н. Праворозуміння, розуміння права і правова система. *Право України*. 2010. № 4. С. 143–147. **9.** Білоусова О. І. Граматична специфіка мови українського законодавства : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Дніпропетровськ, 2010. 20 с. **10.** Зархіна С. Е. Біля витоків вітчизняної юрислінгвістики – перша робота В. Д. Каткова. *Проблеми законності*. 2011. Вип. 117. С. 221–229. **11.** Коваль Н. Є. Юридична лінгвістика – перспективний напрям дослідження юридичного дискурсу // *Філологія ХХІ століття: теорія, практика, перспективи* : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Одеса, 24 квіт. 2015 р.) / Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса, 2015. С. 120–121. **12.** Прадід Ю. Ф. Юридична лінгвістика в Україні: здобутки і перспективи. *Мовознавство*. 2011. № 2. С. 31–37. **13.** Ковальський В. С., Кузінцев І. П. Правотворчість: теоретичні та логічні засади. Київ : Юрінком Інтер, 2012. 228 с. **14.** Колоїз Ж. В. Глобалізаційні процеси та їхні наслідки для національних еколінгвальних систем. *Філологіка*. 2020. Вип. 21. С. 9–23. DOI: <https://doi.org/10.31812/filstd.v21i.4749>. **15.** Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи : матеріали XVI Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 25 листоп. 2020 р.) / редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. 184 с. **16.** Лук'янов Д. В. Субнаціональні правові системи: підходи до визначення. *Порівняльно-аналітичне право*. 2015. № 3. С. 25–27. **17.** Чередник Ю. М. Модернізація державної мовної політики в Україні: теоретико-методологічний аспект : автореф. дис. ... канд. з держ. упр. : 25.00.01. Дніпропетровськ, 2011. 20 с. **18.** Артикуца Н. В. Юридичне термінознавство в Україні: сучасний стан, основні напрями та перспективи розвитку. *Термінологічний вісник*. 2019. Вип. 5. С. 6–17. **19.** Дерді Е. Т. Мова і право як відображення дійсності: до питання про функціонування юридичної термінології. *Східнослов'янська філологія*. 2006. Вип. 11, ч. I. С. 57–60. **20.** Скороходько Е. Ф. Сучасна англійська термінологія : навч. посіб. Київ : УІАМ, 2002. 76 с. **21.** Лебеденко В. І. Юридична техніка: поняття, призначення, методологічні засади застосування. *Інформація і право*. 2014. № 2 (11). С. 52–56. **22.** Яблокова О. Особливості перекладу художнього твору як первісного та похідного об'єкта авторського права. *Юридичний вісник*. 2020. № 4. С. 189–194. DOI: <https://doi.org/10.32837/yuv.v0i4.1988>.

Надійшла до редколегії 12.07.2023

Прийнята до опублікування 06.08.2023

Girenko S. P., Overchuk O. B., Pertseva V. A. Linguistic aspects of law: problems and prospects

The article is devoted to the theoretical analysis of the scientific work on the problems of linguistic features of the legal language arising at the intersection of language and law. The current problems arising from the above interaction in the state, socio-legal, professional and private spheres have been described, the issues of debate have been outlined and the need for a comprehensive approach to their further study has been substantiated.

The purpose of the article is to summarise the scientific investigations carried out in the “language and law” coordinate system and to identify specific linguistic problems related to the legal language and the ways of their solution.

Nowadays, modern legal linguistics has faced an acute issue of developing a special methodology which should take into account both natural language, legal linguistic and legal aspects. The article uses the method of analysis of theoretical sources relevant to the research topic, which involves the collection and extraction of scientific information belonging to the group of empirical methods of scientific knowledge, as well as processing and analysis of the data obtained, which belongs to the methods of theoretical knowledge.

On the basis of a systematic analysis, the linguistic and legal research on the problem has been reviewed; the main vectors of domestic and foreign jurisprudence development with a projection on the linguistics of law have been identified; the issues of streamlining legal terminology, searching for interlingual equivalents and creating dictionaries of legal terms have been considered; the problems of combining theoretical and applied methods for qualitative linguistic examination of legal texts have been characterised; the positive and negative consequences of semantic and textual linguistic examinations of legal texts have been studied. The article discusses the debatable approaches to semantic and textual examination of legal texts, its positive and negative consequences, and substantiates the need to expand the subject area in order to create a single modern research space in the coordinate system “language and law”.

Key words: language of law, legal linguistics, legal text, legal terminology, linguistic expertise.

